

Learning Management Strategies and Instructor's Characteristics for Transformative Learning: A Case Study from General Education

Metinee Tanongkit^{1*} and Jitpinya Choomsai Na Ayuthya¹

Received: February 26, 2024 **Revised:** June 5, 2024 **Accepted:** June 8, 2024

Abstract

This work discusses learning management strategies and instructor's characteristics for transformative learning: a case study from general education. It aims to expand the scope by applying transformative learning concepts beyond professional contexts and normal-sized classrooms in higher education. It focuses on planning learning to be consistent with the diversity of students, the large-sized classrooms, and the learning outcomes of general education. Here three main learning management strategies for general education subjects are presented that integrate transformative learning concepts as a tool for student development: 1) before starting learning activities strategies including preparation for instructors, student diagnosis, and preparation for student, 2) during learning activities strategies including introduction into the lesson, creating experiences, linking experiences, and reflections, and 3) after learning activities strategies is knowledge management. Further, there are two important characteristics of an instructor, with a) providing instructions in an integrated transformative learning concept in general education and b) having a growth mindset and instructional competencies consisting of cognitive, emotional, and social competencies.

Keyword: Learning Management Strategies; Instructor's Characteristics; Transformative Learning; General Education

¹ Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University

* Corresponding author e-mail: metineet@g.swu.ac.th

กลยุทธ์และคุณลักษณะของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

เมทินี กนกกิจ¹* และ จิตต์ภิญญา ทุมสาย ณ ออยุธยา¹

รับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2567 แก้ไขบทความ: 5 มิถุนายน 2567 รับตีพิมพ์: 8 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และคุณลักษณะของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อขยายขอบเขตการนำองค์ความรู้เรื่องการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงไปปรับใช้ในบริบทการจัดการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากวิชาชีพและห้องเรียนขนาดปกติในระดับอุดมศึกษา โดยบทความนี้ให้ความสำคัญกับการวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความหลากหลายของผู้เรียน ลักษณะห้องเรียนขนาดใหญ่ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บทความนี้นำเสนอ 3 กลยุทธ์หลักในการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่บูรณาการหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) กลยุทธ์ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาทิ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สอน การประเมินความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน 2) กลยุทธ์ระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การนำเข้าสู่บทเรียน การสร้างประสบการณ์ การเชื่อมโยงประสบการณ์การสะท้อนคิด และ 3) กลยุทธ์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การจัดการความรู้ และนำเสนอคุณลักษณะของผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการกับหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง 2 คุณลักษณะ อาทิ กรอบแนวคิดแบบเติบโต และสมรรถนะในการสอนด้านกระบวนการทางความคิด อารมณ์ และสังคม

คำสำคัญ: กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้, คุณลักษณะของผู้สอน, การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง, หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

¹ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

* Corresponding author e-mail: metineet@g.swu.ac.th

บทนำ

วิชาศึกษาทั่วไป เป็นหมวดวิชาบังคับที่ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย 24 หน่วยกิต เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและอนาคต สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ร่วมแก้ปัญหาสังคม พัฒนาสังคมให้สันติสุขและยั่งยืน โดยกระบวนการพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะดังที่กล่าวมาผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการวางแผน การอภิปรายหรือลงมือปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและประเด็นทางสังคม การสะท้อนคิดและได้รับข้อมูลป้อนกลับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง กระทั่งสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตัวเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเปลี่ยนจากการให้ความรู้ (Informative Learning) เป็นการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) (Choomsai Na Ayuthaya, 2020) กล่าวคือ เป็นการเรียนรู้ที่เปลี่ยนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นให้เปิดกว้างและมีความหมายที่ลุ่มลึก เปลี่ยนการมองโลกหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวด้วยสติและปัญญา เหตุผล และคุณธรรมจริยธรรม โดยกระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะเป็นพลวัต ต้องบูรณาการร่วมกันระหว่างความรู้ใหม่ ความรู้เดิม ประสบการณ์ ความเชื่อ และความคาดหวังของตน รวมถึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตน และวิถีปฏิบัติของคนในสังคม (Puranan, Sungtong, Kerdtip, & Vanitsupawong, 2016)

การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้เรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่ได้เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นการเรียนรู้ที่ถูกกำกับให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้วยการนำประสบการณ์เดิมหรือความรู้ความเชื่อเดิมมาสร้างเป็นความหมายใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและบทบาทที่ได้รับในช่วงเวลานั้น (Sutthinarakorn, 2020) ด้วยเหตุนี้การออกแบบหรือเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ผู้สอนต้องพิจารณาปรับใช้หลักการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบท เช่น ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภูมิหลังของผู้เรียนที่มาจากหลากหลายคณะ/สาขาวิชาเอก ค่านิยมเชิงศีลธรรมของสังคมไทยและสังคมโลก เป็นต้น รวมถึงผู้สอนจำเป็นต้องตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน (Christie, Carey, Robertson, & Grainger, 2015) นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำเป็นต้องเริ่มจากความพร้อมหรือความเต็มใจของผู้เรียนที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นถึงความไม่สอดคล้องกันหรือปัญหาที่เกิดจากความเชื่อหรือข้อสันนิษฐานในปัจจุบัน ก่อนที่จะนำผู้เรียนไปสำรวจ เคารพในตัวเอง และเปลี่ยนแปลงตนเอง โดยผู้สอนคอยสนับสนุน ให้ความเข้าใจ ให้ความใส่ใจและให้กำลังใจ รวมทั้งจัดเตรียมทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการพัฒนาผู้เรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอย่างต่อเนื่องและสมจริง (Poltana, Leaudnakrob, & Yingyoud, 2019)

จากที่กล่าวมา บทความวิชาการนี้จึงมุ่งนำเสนอกลยุทธ์และคุณลักษณะของผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่นำการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในฐานะเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นข้อสรุปจากการสังเคราะห์แนวปฏิบัติของผู้สอน การสะท้อนคิด การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป และข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องจากผลการวิจัย

และเอกสารทางวิชาการที่ผ่านมา เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และได้แนวทางการนำกลยุทธ์และคุณลักษณะที่สำคัญไปปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ได้รับผิดชอบ

การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตั้งอยู่บนหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จึงเหมาะสำหรับนำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา (Haigh, 2014) เนื่องจากการปรับเปลี่ยนมุมมองความเชื่อหรือกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยประสบการณ์ตามช่วงวัยและการไตร่ตรองเรื่องเดิมในมุมมองใหม่อยู่เสมอ (Wang, Torrisi-Steele, & Hansman, 2019) ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ การพิจารณาอย่างมีวิจญาณด้วยตนเอง การอภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่ รวมถึงการได้รับข้อมูลป้อนกลับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Taylor & Cranton, 2013; Kumi-Yeboah & James, 2014) ทำให้ผู้เรียนมีจิตวิญญาณในการเข้าถึงความรู้อย่างลึกซึ้งสามารถสร้างความรู้ด้วยความมั่นคง มีเหตุมีผลบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม และสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการตัดสินใจและแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมกับบริบท สอดรับกับหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงได้อย่างกลมกลืน (Puranan et al., 2016) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องระหว่างหลักการเรียนรู้วิชาศึกษาทั่วไป หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

หลักการเรียนรู้วิชาศึกษาทั่วไป	หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	หลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง
การเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก	การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอ อภิปราย และเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับชีวิตหรือวิถีดำเนินชีวิต รวมถึงได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ตรวจสอบมุมมองความรู้ความเชื่อเดิม ก่อนที่จะปรับเปลี่ยนหรือสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและการแสดงออกที่เหมาะสมกับปัจจุบัน	การเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบด้าน แยกแยะข้อมูลที่ได้รับอย่างมีเหตุผล และสะท้อนคิดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งในระดับอารมณ์ ความคิด และการกระทำ เพื่อนำไปสู่การค้นพบวิธีการคิดหรือวิธีปฏิบัติใหม่ที่มีคุณค่ามีความหมายสำหรับตนเอง ผู้อื่น สังคม และโลก

ทั้งนี้ ผลลัพธ์จากการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์เมื่อผู้เรียนเข้าใจมุมมองของตนเองอย่างลึกซึ้ง (Self) เข้าใจคนรอบข้าง สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวตามความเป็นจริง (Worldview) และได้ค้นพบมุมมองหรือกรอบอ้างอิงความคิดความเชื่อในการดำเนินชีวิตของตน (Frame of Reference หรือ Paradigm) ที่ชัดเจน กว้างขวาง ลึกซึ้ง (Prajankett, 2014; Sutthinarakorn, 2020) ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจึงต้องอาศัยกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดอย่างมีวิจญาณ และสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นเพื่อนำเสนอหรือวิพากษ์ต่อสิ่งที่ได้ใคร่ครวญอย่างรอบคอบ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ที่บูรณาการหลักการเรียนรู้ทั้ง 3 หลักการนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นจากการอ่าน การฟัง หรือการสั่งสอนจากภายนอกเพียง

อย่างเดียว แต่ต้องอาศัยสุนทรียสนทนา หรือการฟังผู้อื่นเพื่อให้เข้าใจตนเอง ฟังผู้อื่นเพื่อให้เคารพในความคิดความเชื่อของผู้อื่น พุดคุยด้วยการไม่ตัดสิน ใช้สติ สมาธิ และปัญญา จนกระทั่งสามารถให้เหตุผลที่ถูกต้อง ครอบคลุม เป็นตัวของตนเองที่เข้มแข็ง ชัดเจน และเชื่อถือได้ (Mezirow, 1991; Taylor & Cranton, 2013; Prajankett, 2014)

กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่นำหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามหลักการ เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้หลักการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นแกน ประกอบด้วย การนำเข้าสู่บทเรียน (GE1) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (GE2) การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (GE3) และการสะท้อนคิดการเรียนรู้ (GE4) (Choomsai Na Ayuthaya, 2020) โดยสอดแทรกหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกระตุ้นความรู้สึกถึงวิกฤตหรือความไม่เป็นธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้สึกเอาใจเขามาใส่ใจเราและใส่ใจผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง (TL1) การสำรวจหรือพิจารณาความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือผู้อื่นจากสภาวะการณ์ในชั้นก่อนหน้า (TL2) การตั้งคำถามเชิงวิพากษ์เพื่อวิเคราะห์หามุมมองความเชื่อหรือข้อสันนิษฐานของตนเอง (TL3) การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้สึก/ความคิดของตนเองกับผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมาและรับฟังความรู้สึก/ความคิดของผู้อื่น (TL4) การค้นหาวิธีการบูรณาการมุมมองความเชื่อหรือข้อสันนิษฐานเดิมของตนกับข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มาจากบุคคลอื่น (TL5) การวางแผนเปลี่ยนแปลงวิธีคิดหรือวิธีปฏิบัติใหม่ (TL6) การรับฟังข้อเสนอแนะหรือพัฒนาคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ประสบความสำเร็จ (TL7) การทดลองใช้วิธีคิดหรือวิธีปฏิบัติใหม่เพื่อสำรวจสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาและปรับปรุงการแสดงพฤติกรรมนั้นอีกครั้ง (TL8) การทดลองใช้วิธีคิดหรือวิธีปฏิบัติใหม่ผ่านการปรับแก้ในชั้นตอนก่อนหน้า มาทำซ้ำเพื่อสร้างความมั่นใจและความคุ้นชิน (TL9) การสะท้อนคิดและดำเนินชีวิตด้วยกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมที่มีความหมายและเหมาะสมกับบริบท (TL10) (Panich, 2015; Poohongthong, 2018; Mezirow, 1991; Brock, 2010; Christie et al., 2015) โดยตัวอย่างการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ขั้นตอน	การเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE)	การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (TL)
ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายวิชาจิตวิทยาสังคม เพื่อการดำเนินชีวิต	1. ผู้เรียนวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของพฤติกรรมทางสังคมระดับบุคคลและกลุ่มได้ 2. ผู้เรียนเสนอแนวทางเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมให้ตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ 3. ผู้เรียนตระหนักถึงธรรมชาติของพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างของคนในสังคม	1. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้เรื่องพฤติกรรมทางสังคม 2. ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมระดับบุคคลและกลุ่ม 3. ผู้เรียนมีแนวทางนำความรู้เรื่องพฤติกรรมทางสังคมไปประยุกต์ใช้กับตนเองและผู้อื่น
กิจกรรมการเรียนรู้ช่วงที่ 1 ระยะเผชิญหน้าเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในมุมมองของตนเองและผู้อื่น	1. การพุดคุยเกี่ยวกับพฤติกรรม Toxic ในสังคมออนไลน์ (TL1) 2. การสำรวจความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรม Toxic ในสังคมออนไลน์ (TL2) 3. การบรรยายแบบมีส่วนร่วม เรื่องพฤติกรรมทางสังคมระดับบุคคลและกลุ่ม (GE1) 4. การประเมินและแสดงความคาดหวังถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือสังคมให้ดีขึ้น (TL3)	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ขั้นตอน	การเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE)	การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (TL)
กิจกรรมการเรียนรู้ช่วงที่ 2 ระยะค้นคว้าข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจความจริง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ที่มีความหมาย	5. การวิเคราะห์และสังเคราะห์กรณีศึกษาพฤติกรรม Toxic ในห้องเรียนแห่งหนึ่ง (GE2) 6. การอภิปรายเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรม Toxic กรณีศึกษาที่มีต่อตัวบุคคล กลุ่ม หน่วยงาน สังคม และสิ่งแวดล้อม (TL4) 7. การอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรม Toxic กรณีศึกษาที่มาจากปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม (TL4) 8. การค้นคว้าและเสนอแนวทางป้องกัน/แก้ไขพฤติกรรม Toxic กรณีศึกษาในระดับบุคคลและระดับสังคม (TL5-6)	
กิจกรรมการเรียนรู้ช่วงที่ 3 ระยะบูรณาการเข้าสู่ตนเพื่อ เป็นกรอบแนวคิดในการ ตัดสินใจและการแสดง พฤติกรรมที่เหมาะสม	9. การนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กรณีศึกษาโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตัวผู้เรียนเองและสมาชิกในกลุ่ม (GE3) 8. การนำเสนอแนวทางป้องกัน/แก้ไขพฤติกรรม Toxic ไปทดลองปฏิบัติ หรือนำเสนอแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาค่คล้ายคลึงกับกรณีศึกษา (GE3) (TL7-9) 10. การสะท้อนคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในตนเอง (GE4) (TL10)	

การบูรณาการหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่รายวิชาศึกษาทั่วไปสามารถเชื่อมโยงกันด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้และสาระสำคัญของเรื่องที่เน้นพัฒนาความสามารถในการคิด การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในสังคม ที่สำคัญลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ตั้งอยู่บนแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้เช่นนี้เป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Andragogy) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้หมวตวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถช่วยเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันได้

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้หมวตวิชาศึกษาทั่วไปที่บูรณาการกับหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา การจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของ Mezirow (1991) ถูกนำมาใช้ในรายวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพที่กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างเจาะจงในเรื่องการทำงานหรือการประกอบอาชีพ แต่ยังไม่พบในบริบทของหมวตวิชาศึกษาทั่วไป ที่มีผู้เรียนหลากหลายคณะ/สาขาวิชาเอกมาเรียนร่วมกันในห้องเรียน มีจำนวนผู้เรียนมากกว่า 80 คน และมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะบัณฑิตที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ทำให้การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาใช้จำเป็นต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

ช่วงก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับการเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกประเด็นอภิปราย และการเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดย Durant, Carlton, and Downs (2017) อธิบายว่า การทำความเข้าใจอย่างถูกต้อง ชัดเจน ตรงกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น กระบวนการเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ ตั้งแต่ช่วงก่อน

เริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจในการเรียนรู้และไปถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กลยุทธ์สำคัญสำหรับผู้สอนในช่วงก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

1. กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจหลักการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักการสำคัญ ฝึกทักษะจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะการฟัง การตั้งคำถาม การสะท้อนคิด และการให้ข้อมูลป้อนกลับ เนื่องจากการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยใช้หลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงเป็นเครื่องมือจำเป็นต้องอาศัยความรู้ในหลักการที่ถูกต้องเพื่อปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลาย และหากกรณีมีผู้ร่วมสอนหลายคน จำเป็นต้องจัดประชุมชี้แจง อภิปรายและทดลองสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. การประเมินความสนใจและความต้องการของผู้เรียน มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจภูมิหลังของผู้เรียน และนำข้อมูลมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนานตนเองที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รวมถึงวางแผนกิจกรรมการพัฒนาที่ตอบสนองความสนใจและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแนวทางในการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดในการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ความวิตกกังวลในการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนใหม่ในห้องเรียนขนาดใหญ่ และให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเองตามหลัก SWOT จากนั้นผู้สอนนำข้อมูลข้างต้นมากำหนดเป็นกรณีศึกษาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็นในสังคมออนไลน์ การให้คุณค่ากับบุคลิกภายนอก ความสำคัญของปริญญา และค่านิยมในอาชีพ ความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งกลยุทธ์ช่วยเน้นย้ำให้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องไปตามหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดและพฤติกรรมของผู้เรียนต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่คุณเรียนสนใจ หรือมีประสบการณ์ร่วมจึงจะเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะเรียนรู้

3. การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจคุณค่าที่จะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงที่บูรณาการไปกับรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยผู้สอนจำเป็นต้องชี้แจงกับผู้เรียนเกี่ยวกับความสำคัญจำเป็นของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ต้องแจ้งเตือนให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการร่วมกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ เพื่อช่วยลดความกังวลในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงผู้สอนควรอัปเดตสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ในคลาวด์ (Cloud) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาได้ด้วยตนเองในเวลาที่เหมาะสม และต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบก่อนเข้าเรียน มีข้อมูลที่ลุ่มลึกและกว้างขวางจากสื่อการเรียนรู้ พร้อมที่จะร่วมกิจกรรมในห้องเรียนด้วยความสนใจและเต็มใจตามหลักการสำคัญของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

ช่วงระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงให้ร้อยเรียงกันได้อย่างราบรื่น เพื่อลดภาระงาน

ที่อาจซ้ำซ้อนให้แก่ผู้เรียน โดย Brock (2010) และ Robinson and Levac (2018) แนะนำว่า การผสมผสานเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนเข้าด้วยกัน และให้ผู้เรียนได้บอกเล่าหรือพูดถึงการกระทำของตนเองอยู่เสมอ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองอย่างละเอียดรอบคอบ และช่วยให้การเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดของผู้เรียนสอดคล้องตามค่านิยมและการยอมรับของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Mezirow (1991) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ผู้สอนควรสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งเน้นการกระตุ้นความสนใจ การให้ผู้เรียนได้เลือกประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการประสบการณ์ของตนเองกับสิ่งที่กำลังเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีระดับความตระหนักรู้ด้วยปัญญาที่สามารถไตร่ตรองและวิพากษ์วาทกรรมได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

กลยุทธ์สำคัญสำหรับผู้สอนในช่วงระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

1. การนำเข้าสู่บทเรียน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของเนื้อหาที่กำลังเรียนรู้และได้ตรวจสอบความคิดความรู้สึกหรือประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังเรียนรู้โดยผู้สอนเริ่มต้นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการพูดคุยถึงเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจในสื่อสังคม เช่น แชนแนลที่ติดอันดับคำค้น เพลงหรือซีรีส์ที่เพิ่งออนแอร์ บุคลิกภาพในวิชาชีพของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น จากนั้นให้ผู้เรียนได้พูดคุยถึงมุมมองของตนที่มีต่อเหตุการณ์ดังกล่าว และชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงมุมมองที่เหมือนและต่างกันของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งการที่ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้สงสัยใคร่รู้และมองเห็นประเด็นที่ไม่สอดคล้องลงรอยกัน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและกระตุ้นการสืบค้นข้อมูลมาสนับสนุนกรอบแนวคิดที่เป็นความเชื่อของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มย่อย โดยผู้สอนสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนสืบค้นจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น กลุ่มที่ 1-3 สืบค้นจากแหล่งข้อมูลวิชาการ กลุ่มที่ 4-6 สืบค้นจากแหล่งข่าว กลุ่มที่ 7-10 สืบค้นจากตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการนำเข้าสู่บทเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือสืบค้นข้อมูล ผู้สอนไม่ควรใช้คะแนนเป็นเครื่องล่อใจหรือใช้ประเด็นความอับอายส่วนตัวของผู้เรียนมาใช้ ในขั้นตอนนี้ เนื่องจากส่งผลให้เกิดความกังวลใจในการเรียนรู้ และเกิดทัศนคติทางลบต่อผู้สอนและกิจกรรมการเรียนรู้ได้ (Haigh, 2014)

2. การสร้างประสบการณ์ มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำถามความรู้และวิธีการปรับเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมของตนเอง และวิธีการยอมรับกรอบความคิดของผู้อื่นที่อาจแตกต่างไปจากตนเอง โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้เนื้อหาที่กำลังเรียนรู้ โดยให้ไตร่ตรองด้วยตนเอง หรืออภิปรายร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนแบบคู่หรือแบบกลุ่ม หรือให้ผู้เรียนสวมบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความจริง หรือได้ลงไปปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองในสถานการณ์จริง หรือให้ค้นหาคำตอบผ่านการทำโครงการ ก่อนที่จะสังเคราะห์เป็นข้อสรุปหรือแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้สอนให้นำเข้าสู่บทเรียน ที่สำคัญในตอนท้ายของการสร้างประสบการณ์ ผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นต้องร่วมกันวิพากษ์ข้อสรุป/แนวปฏิบัติที่ได้รับจากประสบการณ์ที่สร้างขึ้น ซึ่งการมีประสบการณ์ตรงหรือการได้ลงมือปฏิบัติโดยใช้กรอบแนวคิดที่ปรับเปลี่ยนขึ้นมาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนคิดและสร้างกรอบแนวคิดของตนเองอย่างแท้จริงได้ (Wang et al., 2019)

3. การเชื่อมโยงประสบการณ์ มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวทางนำองค์ความรู้และวิธีปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นๆ เช่น การเรียนในรายวิชาของคณะ การดำเนินชีวิตประจำวันกับครอบครัว

เพื่อน คนรัก เป็นต้น สอดคล้องกับ Prajankett (2014) ที่เสนอวิธีการเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนกับความต้องการของผู้เรียนเองหรือสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ในสังคม นอกจากนี้ ผู้สอนควรเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการอภิปรายประเด็นทางสังคมด้วยทฤษฎีที่แตกต่างไปจากเดิม หรือเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนไปพร้อมกับการประเมินอารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น ดังนั้น กลยุทธ์การเชื่อมโยงประสบการณ์นี้ ผู้สอนต้องตั้งคำถามให้ผู้เรียนนึกถึงสถานการณ์หรือบริบทอื่น ๆ ที่สามารถนำองค์ความรู้และวิธีปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ได้ และให้ผู้เรียนได้วางแผนนำองค์ความรู้และวิธีปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ ด้วยเครื่องมือ เช่น ตารางกรองการรับรู้ (Repertory Grids) แผนทึ่มโนทัศน์ (Conceptual Mapping) หรือ Action-Reason-Thematic Analysis เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อผู้เรียนออกแบบแผนปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนก่อนที่ผู้เรียนแต่ละคนจะนำไปทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อพิสูจน์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เช่น ผู้เรียนบางคนปรับเปลี่ยนวิธีการเตรียมตัวสอบจากการอ่านหนังสือด้วยตนเองลำพัง มาเป็นการเปิดห้องประชุมออนไลน์ตัวก่อนสอบกับเพื่อน โดยสลับคนติดตามความสามารถของแต่ละคน เป็นต้น นอกจากนี้ ในระหว่างการเชื่อมโยงประสบการณ์ ผู้สอนต้องให้การสนับสนุนผู้เรียนด้วยคำพูด ข้อเท็จจริงอื่น ๆ และให้ข้อสังเกตเพิ่มเติม โดยปราศจากการบิบบังคับ ตีตรา หรือตัดสิน หรือหากผู้เรียนมีความเห็นต่างหรือมีข้อโต้แย้งกับผู้สอน ผู้สอนควรรับฟังมุมมองทางเลือกที่แตกต่าง บนพื้นฐานความใส่ใจและคิดถึงใจผู้อื่น (Taylor & Cranton, 2013) ซึ่งวิธีการสนับสนุนเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดและการแสดงพฤติกรรมใหม่ของตนเอง

4. การสะท้อนคิด มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนไตร่ตรองประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และตกผลึกเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของตนเองจากการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน โดยผู้สอนอาจใช้ประโยชน์จากระบบบริหารจัดการเรียนรู้ออนไลน์ (Learning Management System: LMS) เพื่อรวบรวมคำตอบของผู้เรียนไว้เป็นความลับ แต่สามารถนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายร่วมกันได้อย่างไร้กีดกัน การสะท้อนคิดการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนต้องทบทวนความคิดหรือการกระทำของตนเองในระหว่างร่วมกิจกรรม เพื่อค้นหาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในตนเอง ทั้งนี้ การให้ผู้เรียนทำการสะท้อนคิดในหัวข้อเดิมด้วยรูปแบบเดิม อาจเกิดความเบื่อหน่ายและหมดความท้าทายได้ ดังนั้น รูปแบบการสะท้อนคิดสามารถจัดเป็นรายบุคคล รายคู่ รายกลุ่ม และสะท้อนคิดเป็นการพูด การเขียน การวาดภาพ หรือการสร้างชิ้นงาน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ผู้เรียนและผู้สอนได้เผชิญ แต่ต้องครอบคลุม 3 ประเด็น ได้แก่ การสะท้อนคิดอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการ (Process) เนื้อหา (Content) และกรอบแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไป (Premise) (Poohongthong, 2018)

ช่วงหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์สูงสุดจากข้อมูลจากผู้เรียนและผู้สอนได้รับในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะการนำกรอบแนวคิดใหม่และข้อมูลป้อนกลับไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป โดยผู้สอนสามารถใช้กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้มาใช้ตรวจสอบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลจากการตรวจสอบมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในรายวิชาศึกษาทั่วไปครั้งต่อไปได้ นอกจากนี้ ผู้สอนสามารถนำผลการสะท้อนคิดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลการอภิปรายร่วมกันของผู้ร่วมสอนมาเปรียบเทียบกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เชิงประจักษ์ (Explicit Knowledge) ตามกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนที่สนใจการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในบริบทที่ใกล้เคียงกันนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ หรือนำไปเป็นประเด็นการวิจัย หรือสร้างเป็นแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สอนได้

คุณลักษณะของผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการกับหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

ในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ผู้สอนมีบทบาทในการสนับสนุน ให้ความเข้าใจ และให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอย่างใส่ใจ (Haigh, 2014) เปรียบเสมือนการหว่านเมล็ดพันธุ์ที่ช่วยให้เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นเติบโตขึ้นอย่างเหมาะสม ดังนั้น การกระตุ้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและแสดงพฤติกรรม ผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อสารเพื่อชี้ชวนให้ผู้เรียนตั้งข้อสังเกต อภิปราย และสะท้อนคิด สามารถออกแบบกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดเผย เปิดรับมุมมองทางเลือกที่แตกต่างบนพื้นฐานความเข้าใจ คิดถึงใจผู้อื่น และปราศจากการถูกบีบบังคับ ตีตรา หรือตัดสิน (Taylor & Cranton, 2013; Poohongthong, 2018)

จากบทบาทของผู้สอนดังกล่าว ผู้สอนควรมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในบริบทของห้องเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ดังนี้

1. **กรอบแนวคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)** เป็นวิธีคิดหรือความเชื่อว่าบุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้ เนื่องจากแต่ละบุคคลมีเส้นทางความก้าวหน้าในแบบของตนเองบนพื้นฐานความตั้งใจและความพยายาม (Limeri et al., 2020) เมื่อผู้สอนมีกรอบแนวคิดแบบเติบโตต่อตนเองและต่อผู้อื่น ผู้สอนจึงจะสามารถรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้ พร้อมจะเผชิญกับเหตุการณ์ที่แตกต่างจากแผนที่วางไว้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียนที่มาจากหลากหลายคณะ/สาขาวิชาเอกและสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยและสังคมโลกได้ ถือเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนอาจเห็น้อยหน้าหรือท้อแท้จากการทดลองเปลี่ยนแปลงตนเอง เนื่องจากไม่เห็นผลลัพธ์อย่างที่ตั้งใจ หรือผู้เรียนบางคนอาจไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องใช้หลักการของกรอบแนวคิดแบบเติบโตกับตนเองและผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนที่มีกรอบแนวคิดแบบเติบโตจะปฏิบัติต่อผู้เรียนแบบผู้ใหญ่และใช้กระบวนการโค้ช (Coaching) มากกว่าการสั่งสอน ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ไตร่ตรองด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัด และได้สร้างองค์ความรู้และแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมด้วยตนเอง

2. **สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ (Instructional Competencies)** เป็นความสามารถที่ทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่นหรือสูงกว่ามาตรฐาน (Boyatzis, 2011) โดยผู้สอนที่จัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในรายวิชาศึกษาทั่วไป ควรมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 **สมรรถนะด้านกระบวนการคิด (Cognitive Competencies)** เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อสถานการณ์ตามข้อมูลที่จดจำได้ หรือการตีความอย่างเป็นเหตุเป็นผล หรือประสบการณ์ที่คุ้นเคย โดยสมรรถนะด้านกระบวนการคิดของผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย

2.1.1 ความรู้ในหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นองค์ความรู้จำเป็นสำหรับผู้สอนในการกำหนดระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ รวมถึงช่องทางการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมที่ต้องมีความเชื่อมโยงกัน เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับความรู้และประสบการณ์ที่กำลังเรียนรู้ กระทั่งสังเคราะห์เป็นความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป ตัวอย่างเช่น การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของวิชาศึกษาทั่วไปที่บูรณาการหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงจะเกี่ยวข้องกับการรู้จักและเข้าใจตนเอง การรู้จักและเข้าใจผู้อื่น การปรับตัวในอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ทั้ง 3 หลักการข้างต้น คือ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้จากประสบการณ์ เช่น การอภิปรายกรณีศึกษา การเรียนรู้แบบสืบสอบ การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เป็นต้น นอกจากนี้ หากผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลออนไลน์ หรือติดตามการเปลี่ยนแปลงตนเองของผู้เรียนแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) หรือให้ผู้เรียนสะท้อนคิดในรูปแบบดิจิทัล ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ เช่น โปรแกรมประชุมออนไลน์ แบบฟอร์มออนไลน์ในการติดตามและรายงานความก้าวหน้า แอปพลิเคชันนำเสนอไอเดีย การใช้ Google Scholar เป็นต้น

2.1.2 ความรู้ในหลักการบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตใจให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยในการแสดงความรู้ความเข้าใจของตนเอง สามารถแสดงออกถึงความไม่รู้ ไม่มั่นใจของตนเองได้ โดยไม่ถูกปิดกั้นหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างไร้หลักการ ซึ่งหลักการเหล่านี้จะกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้กล้าเผชิญกับความแตกต่างหลากหลาย พร้อมเรียนรู้โดยไม่รู้สึกด้อยคุณค่าจากความไม่รู้ และมีโอกาสแสดงศักยภาพของตนในการค้นหา สังเคราะห์กรอบแนวคิด และแนวทางปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อไปได้

2.1.3 ความรู้ในหลักการวัดประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning และ Assessment as Learning) โดยผู้สอนควรออกแบบวิธีการและเครื่องมือประเมินให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้เรียนประเมินกันเอง และผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ผสมผสานกันที่สำคัญทุกครั้งหลังการประเมินต้องมีการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ตัวอย่างเช่น รายวิชาศึกษาทั่วไปที่บูรณาการหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน หลังจากการมอบหมายให้ผู้เรียนค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหากลุ่มหรือแนวทางสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่ชุมชนแล้ว ผู้สอนให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิธีการแก้ไขให้เป็นรูปธรรมหรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยอาจใช้แนวคิด The Sandwich Feedback Model หรือแนวคิด The IDEA Feedback Model เป็นแนวทางในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน และภายหลังจากการมอบหมายให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติตามแผนที่ออกแบบไว้ ผู้สอนต้องติดตามความก้าวหน้าและให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติระหว่างกัน โดยใช้เกณฑ์ประเมิน (Scoring Rubrics) ในการตรวจสอบผลลัพธ์และให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างชัดเจน

2.1.4 กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดประเมินค่า การคิดเชิงมโนทัศน์ และการคิดสังเคราะห์ เนื่องจากบ่อยครั้งประเด็นที่ถูกกล่าวถึงในชั้นเรียนอาจอยู่นอกเหนือขอบเขตการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา หรือเป็นประเด็นที่อยู่นอกเหนือขอบเขตความถนัดของผู้สอน ผู้สอนต้องไม่ละเลยประเด็นเหล่านั้น แต่ต้องจับประเด็นที่ผู้เรียนต้องการสื่อ ไตร่ตรองข้อเท็จจริงหรือความเป็นไปได้ มากกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตามหลักเหตุผล และเชื่อมโยงกลับเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ของรายวิชา ซึ่งเป็นโอกาสที่ผู้สอนได้แบ่งปันมุมมองตามความถนัดของตนเองต่อประเด็นดังกล่าว เป็นโอกาสที่ได้เป็นตัวแบบให้แก่ผู้เรียนในการแสดงทัศนะส่วนบุคคลอย่างมีหลักการ นอกจากนี้ ผู้สอนต้องใช้ไหวพริบในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนช่วยกันหาข้อสรุป หรืออาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ถูกพูดถึง มากระตุ้นให้ผู้เรียนเปิดรับความคิดที่หลากหลาย และใช้วิจารณ์อย่างไตร่ตรองข้อมูลก่อนตัดสินใจเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดและการแสดงพฤติกรรมของตนเอง เป็นต้น

2.2 สมรรถนะด้านอารมณ์ (Emotional Competencies) เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อสถานการณ์ตามการยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง โดยสมรรถนะด้านอารมณ์ของผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ในห้องเรียนหมอหวัดศึกษาศึกษาทั่วไป ได้แก่

2.2.1 การตระหนักรู้และควบคุมอารมณ์ตนเอง ผู้สอนอาจเผชิญกับความยุ่งยากหรือปัญหาอุปสรรคก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้หรือมีเหตุการณ์ฉุกเฉินแทรกแซงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนไม่ได้เตรียมอุปกรณ์สำหรับการทำกิจกรรม ผู้เรียนบางกลุ่มมีข้อวิพากษ์กันจากประเด็นที่หยิบยกมาอภิปราย สื่อการสอนของผู้สอนเสียหายไม่สามารถใช้งานได้ ผู้สอนมีปัญหาสุขภาพกายหรือความกังวลใจส่วนตัว เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ย่อมกระทบกับบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องรู้เท่าทันความรู้สึกที่เกิดขึ้น ไตร่ตรองค้นหาสาเหตุและคาดการณ์ผลกระทบหากปล่อยให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกทางลบระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นผู้สอนต้องพยายามควบคุมท่าทางสีหน้า และน้ำเสียงของตน เพื่อรักษาบรรยากาศการเรียนรู้ที่กำลังดำเนินไป หากไม่สามารถควบคุมได้ อาจแจ้งแก่ผู้เรียนและหยุดพักกิจกรรมการเรียนรู้ชั่วคราว เพื่อแก้ไขสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2.2 การยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อความสมดุลทางอารมณ์ ในสถานการณ์ที่กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือไม่สามารถค้นหาแนวทางสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ ผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมงานกับเพื่อนในกลุ่ม ผู้เรียนไม่สามารถให้รายละเอียดที่เป็นรูปธรรมในการสะท้อนคิดได้ เป็นต้น ผู้สอนจำเป็นต้องไตร่ตรองตามเหตุผลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และนำข้อเสนอแนะจากผู้เรียนมาไตร่ตรอง หรือมาอภิปรายร่วมกับผู้เรียนเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ที่สำคัญผู้สอนต้องไม่กล่าวโทษผู้เรียนหรือกล่าวโทษกิจกรรม/สื่อการเรียนรู้ แต่ควรยอมรับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นพร้อมกับเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือช่องทางการเรียนรู้อื่น ๆ ทดแทน

2.2.3 การสร้างอารมณ์ความรู้สึกทางบวกต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ผู้สอนได้รับทราบผลประเมินหรือได้ฟังได้อ่านการสะท้อนคิดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่อาจมีทั้งชื่นชม ยินดี เข้าใจ ไม่เข้าใจ ไม่พึงพอใจ ไม่อยากมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ ผู้สอนสามารถนำคำชื่นชมมาเป็นกำลังใจและเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป ส่วนความเห็นต่างหรือข้อเรียกร้องเพิ่มเติม ผู้สอนควรมองว่าเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

2.3 สมรรถนะด้านสังคม (Social Competencies) เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อสถานการณ์ ตามการยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอน โดยสมรรถนะด้านสังคมของผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนหมอหวัดศึกษาศึกษาทั่วไป ได้แก่

2.3.1 การสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบและเตรียมตัวเตรียมใจล่วงหน้า ควรซักถามความเข้าใจของผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ และคอยสอบถามผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสนใจและความใส่ใจของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะพูดถึงความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แตกต่างของตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดและการแสดงพฤติกรรมตามความเป็นจริง

2.3.2 การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนควรมีเรื่องเล่า หรือจัดหารางวัล หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอประสบการณ์ของตนเองมาเป็นประเด็นการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสอดแทรกในช่วงนำเข้าสู่บทเรียน หรือช่วงการเชื่อมโยงประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าและตระหนักว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้เป็นเรื่องใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับตนเองหรือคนรอบข้าง หากไม่เปลี่ยนแปลงย่อมไม่เป็นผลดี ซึ่งการสร้างความสำเร็จเช่นนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

2.3.3 การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด ผู้สอนควรติดตามและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดวันเวลาและช่องทางการรายงานความก้าวหน้า ควรชี้แจงและให้ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การสร้างผลงานหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมถึงตั้งคำถามตั้งข้อสังเกตให้ผู้เรียนได้ไตร่ตรอง และให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะในระหว่างการค้นหาหรือสังเคราะห์วิธีคิดหรือวิธีปฏิบัติใหม่ และการสะท้อนคิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย มองเห็นแนวทางการพัฒนาตนเองให้บรรลุตามเกณฑ์ประเมินหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาศึกษาทั่วไปและเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงตนเองที่ผู้เรียนได้เคยกำหนดไว้

2.3.4 การบริหารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียน บางครั้งผู้สอนอาจต้องรับหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในกลุ่มเดียวกัน เช่น กรณีสมาชิกบางคนไม่ช่วยงานหรือไม่ให้ความร่วมมือ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ทบทวนและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่มก่อน จากนั้นชวนให้ผู้เรียนวิเคราะห์ผลกระทบ สาเหตุ และให้ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน แต่ท้ายที่สุดผู้เรียนต้องเป็นผู้ร่วมกันตัดสินใจเองภายในกลุ่มว่าจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร จะเปลี่ยนแปลงมุมมองความคิดความเชื่อและการแสดงออกต่อกันอย่างไร จากนั้นผู้สอนควรนัดแนะให้ผู้เรียนกลับมาถอดบทเรียนเพื่อเน้นย้ำถึงผลลัพธ์ทางบวกจากการเปลี่ยนแปลงและสร้างความมั่นใจในการนำกรอบแนวคิดใหม่นี้ไปใช้ในบริบทอื่น ๆ ต่อไป

บทสรุป

จุดมุ่งหมายหนึ่งของการนำหลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาบูรณาการในรายวิชาศึกษาทั่วไป คือต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำของตนเองให้มีความหมายและสอดคล้องกับบริบททางสังคมในขณะนั้น โดยการเปลี่ยนแปลงทางความคิดจะสะท้อนให้เห็นได้จากการเข้าใจมุมมองความคิดความเชื่อของตนเองอย่างลึกซึ้ง การเปิดรับมุมมองความคิดความเชื่อของผู้อื่นมากยิ่งขึ้น และการตระหนักในบรรทัดฐานของสังคม ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางการกระทำจะสะท้อนให้เห็นได้จากการมีส่วนร่วมกับสังคมอย่างมีคุณภาพ และการปรับปรุงแบบแผนการแสดงออกของตนเองให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมและความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 มิตินี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

สำหรับการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนวิชาศึกษาทั่วไป ผู้สอนสามารถนำกลยุทธ์สำคัญทั้ง 3 กลยุทธ์หลักไปปรับใช้เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในช่วงก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ อาทิ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การประเมินความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในฐานะเครื่องมือพัฒนาตนเอง โดยผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้แบบรายสัปดาห์ หรือรายหัวข้อการเรียนรู้ เพื่อให้การเลือกประเด็นการอภิปรายและเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในช่วงระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การนำเข้าสู่บทเรียน การสร้างประสบการณ์ การเชื่อมโยงประสบการณ์ และการสะท้อนคิด ซึ่งผู้สอนพึงตระหนักถึงความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนสะท้อนคิดการเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นในระหว่างการบรรยายแบบมีส่วนร่วม หรือการให้สะท้อนคิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม และ 3) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในช่วงหลังการเรียนรู้ คือ การจัดการความรู้ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้ผู้สอนได้รับข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป และนำไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สอนได้

นอกจากนี้ แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ในห้องเรียนวิชาศึกษาทั่วไป ให้ความสำคัญและบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้สอนควรมีคุณลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ มีกรอบแนวคิดแบบเติบโต และมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ทั้งสมรรถนะด้านกระบวนการคิด อารมณ์ และสังคม ดังนั้น ผู้สอนจึงควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็น เช่น การสังเกตความสนใจของผู้เรียน การโค้ชการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ การให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นต้น และควรมีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีและสร้างเครือข่ายผู้สอนในระดับอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Brock, S. E. (2010). Measuring the importance of precursor steps to transformative learning. *Adult Education Quarterly*, 60(2), 122-142. doi:10.1177/0741713609333084
- Boyatzis, R. E. (2011). Managerial and leadership competencies: a behavioral approach to emotional, social and cognitive intelligence. *Vision*, 15(2), 91-100. doi:10.1177/097226291101500202
- Christie, M., Carey, M., Robertson, A., & Grainger, P. (2015). Putting transformative learning theory into practice. *Australian Journal of Adult Learning*, 55(1), 9-30. doi:10.3316/ielapa.069076554869878
- Choomsai Na Ayuthaya, J. (2020). *General Education*. Bangkok: Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Durant, R. A., Carlon, D. M., & Downs, A. (2017). The efficiency challenge: creating a transformative learning experience in a principles of management course. *Journal of Management Education*, 41(6), 852-872. doi:10.1177/1052562916682789
- Haigh, M. (2014). Gaia: "Thinking like a planet" as transformative learning. *Journal of Geography in Higher Education*, 38(1), 49-68. doi:10.1080/03098265.2012.763161
- Kumi-Yeboah, A., & James, W. (2014). Transformative learning experiences of international graduate students from Asian countries. *Journal of Transformative Education*, 12(1), 25-53. doi:10.1177/1541344614538120

- Limeri, L. B., Carter, N. T., Choe, J., Harper, H. G., Martin, H. R., Benton, A., & Dolan, E. L. (2020). Growing a growth mindset: characterizing how and why undergraduate students' mindsets change. *International Journal of STEM Education*, 7, 35. doi:10.1186/s40594-020-00227-2
- Mezirow, J. (1991). *Transformative Dimensions of Adult Learning*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Panich, V. (2015). *Transformative Learning*. Bangkok: S.R. Printing Mass Production. [in Thai]
- Poltana, P., Leaudnakrob, N., & Yingyoud, P. (2019). Development of Transformative Learning Model to Enhance Creative Thinking Ability and Emotional Intelligence of Student Leaders. *Journal of Health Science*, 28(Special Issue), 42-52. Retrieved from <https://thaidj.org/index.php/JHS/article/view/6790/6379> [in Thai]
- Poohongthong, C. (2018) Transformative learning: challenges for instructors in higher education. *Journal of Behavioral Science*, 24(1), 163-182. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/101207> [in Thai]
- Prajankett, O. (2014) Transformative Learning: Nursing Education Perspective. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 15(3), 179-184. Retrieved from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/30481> [in Thai]
- Puranan, S., Sungtong, E., Kerdip, C., & Vanitsupawong, P. (2016). Transformative Learning and Humanized Educare Development of Teachers in the 21st Century. *Journal of Education Prince of Songkla University*, 27(1), 13-26. [in Thai]
- Robinson, A. A., & Levac, L. (2018). Transformative learning in developing as an engaged global citizen. *Journal of Transformative Education*, 16(2), 108-129. doi:10.1177/1541344617722634
- Sutthinarakorn, W. (2020). *Real World & Classroom*. Bangkok: Siampiritus. [in Thai]
- Taylor, E. W., & Cranton, P. (2013). A theory in progress? Issues in transformative learning theory. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 4(1), 33-47. doi:10.25656/01:7705
- Wang, V. X., Torrisi-Steele, G., & Hansman, C. A. (2019). Critical theory and transformative learning: some insights. *Journal of Adult and Continuing Education*, 25(2), 234-251. doi:10.1177/1477971419850837